

Zakarpatská oblast Ukrajiny

Základní údaje o oblasti

- rozloha: 12 800 km² (24. místo v rámci Ukrajiny)
- počet obyvatel: 1 241 887 (údaj z roku 2006, 13. místo v rámci Ukrajiny)
- hustota zalidnění: 98 osob/km²
- jazyk: ukrajinština (oficiální), rusínština (*poznámka: Rusíni nejsou státem Ukrajina oficiálně uznáváni jako národnostní menšina, v mnoha zemích (např. Slovensko, USA a další) jsou oficiálně uznanou menšinou*)
- národnostní složení: Ukrajinci a Rusíni 80,5%, Maďaři 12,1%, Rumuni, Rusové, Romové, Slováci
- náboženství: 40% pravoslavní, 25% řeckokatolické vyznání, 20% katolické a evangelické vyznání
- hlavní město: Užhorod (120 000 obyvatel)
- nadřazený celek: Ukrajina
- druh celku: oblast (*poznámka: v českém názvosloví bychom mohli použít výraz „kraj“*)
- podřízené celky: 13 rajónů (*poznámka: v českém názvosloví bychom mohli použít výraz „okres“, statistické údaje jsou převzaty ze stránek Zakarpatské oblastní rady*)
 - Berehivský okres - vytvořen v roce 1946, rozloha 635 km², počet obyvatel 51,1 tisíc, počet obcí 43
 - Velykobereznjanský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 810 km², počet obyvatel 26,6 tisíc, počet obcí 32
 - Vynohradivský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 690 km², počet obyvatel 121,1 tisíc, počet obcí 50
 - Volovecký okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 545 km², počet obyvatel 24,3 tisíc, počet obcí 26.
 - Iršavský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 945 km², počet obyvatel 100,3 tisíc, počet obcí 47
 - Mižhirský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 1165 km², počet obyvatel 48,0 tisíc, počet obcí 44
 - Mukačevský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 998 km², počet obyvatel 101,0 tisíc, počet obcí 88
 - Perečynský okres – vytvořen v roce 1946, plocha 631 km², počet obyvatel 31,9 tisíc, počet obcí 25
 - Rachivský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 1892 km², počet obyvatel 92,7 tisíc, počet obcí 32
 - Svaljavský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 673 km², počet obyvatel 54,7 tisíc, počet obcí 29
 - Tjačivský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 1818 km², počet obyvatel 175,4 tisíc, počet obcí 61
 - Užhorodský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 864 km², počet obyvatel 71,3 tisíc, počet obcí 65
 - Chustský okres – vytvořen v roce 1946, rozloha 973 km², počet obyvatel 95,7 tisíc, počet obcí 57
- předseda oblastní administrace: Henadyj Henadyjovyč Moskal
- předseda oblastní rady: Mychajlo Mychajlovyč Ravis
- telefonní předvolba +380
- čas: + 1 hodina oproti České republice (a to jak v zimním tak v letním čase)

Základní historické údaje

Území pod Karpaty (Zakarpatsko) bylo osídleno již v dávné minulosti. Nejstarší historické nálezy pochází ze starší doby kamenné. Nejstarší dějiny země jsou typické častým střídáním částí obyvatel (Keltové, Dákové, Slovani, Maďaři) a především pak příslušenstvím k jiným státním útvarům (Římská říše (Horní Dácie), Velkomoravská Říše, Kyjevská Rus, Uherské království, Rakousko, Rakousko – Uhersko, Československo, Sovětský svaz, Ukrajina). Území v dnešní podobě je osídleno převážně slovanským obyvatelstvem (Rusíny), v jižních rovinatých oblastech však převažují Maďaři. Před 2. světovou válkou zde existovala početná německá, židovská a rumunská menšina.

Během první světové války uzavřeli představitelé rusínské emigrace dohodu s T. G. Masarykem, na jejímž základě měla být zdejší, do té doby Maďary národnostně utlačovaná oblast dosavadních Uher, začleněna do budoucího Československa jako její autonomní část.

V letech 1919-1938 patřila tato oblast usnesením mírové smlouvy saint-germainské a trianovské dohody Československu. Zakarpatská oblast v současné podobě byla ustanovena 22. 1. 1946. Její hranice se jen mírně liší od hranic Podkarpatské Rusi v rámci ČSR.

Základní geografické údaje

Oblast hraničí na severozápadě s Polskem (34 km), na západě se Slovenskou Republikou, na jihu s Maďarskem a Rumunskem a na severu s Lvovskou a Ivano-frankivskou oblastí Ukrajiny. Oblast se zvedá od Panonské nížiny na jihu k vrcholům Karpat na severu. Pohoří Karpat zabírá téměř 80% území, zbytek tvoří zmíněná Panonská (Zakarpatská) nížina. Na východní hranici - v oblasti horského masívu Černá hora - stojí nejvyšší hora Ukrajiny Hoverla (2061 m).

Nejnižší bod oblasti se nachází v okrese Užhorod v obci Ruski Hejovci, 110 m. n. m. Nejvýznamnější řekou je Tisa (délka toku na území Zakarpatské oblasti je 223 km), která pramení nedaleko Rachiva a místy tvoří hranici s Rumunskem a Maďarskem. Další důležitější řeky – Uh (Už), Latorica, Rika, Tereblja a Teresva. Území je rovněž bohaté na naleziště minerálních vod (v současné době je oficiálně registrováno 85 nalezišť), s širokým rozpětím využití přirozených vlastností pramenů.

Základní ekonomické údaje

Převážná část ekonomicky činného obyvatelstva je soustředěna ve výrobní sféře, kde má doposud významný podíl zemědělství a lesnictví.

V zemědělství převažuje pěstování kukuřice, ovesa, brambor, zeleniny a vinné révy. Živočišná výroba se orientuje především na horský odchov ovcí a krav (mléko, maso), v jižních oblastech prasata.

V lesním hospodářství se jedná o těžbu dřeva – buk, dub, smrk.

V současné době se začínají rozvíjet další oblasti výrobních odvětví. Strojírenský a kovoobráběcí průmysl (automobily, elektromotory, kovoobráběcí stroje), potravinářský průmysl (minerální vody, alkoholické i nealkoholické nápoje, mléčné a cukrárenské výrobky, konzervované ovoce) lehký průmysl (kožená obuv, bavlněné látky, klobouky, oděvy), stavební průmysl (vápno, zdící materiál, kamenivo), dřevozpracující průmysl (řezivo, nábytek, dřevěné uhlí, polotovary), báňský průmysl (kuchyňská a průmyslová sůl).

Důležitým ekonomickým přínosem budoucnosti pro hospodářství Zakarpatské oblasti Ukrajiny budou rozvíjející se rekreační a lázeňská zařízení, letní i zimní horská turistika, muzejnictví – skanzeny, služby týkající se zdravého životního stylu.

Rovněž nelze opomenout drobnou řemeslnou výrobu – kožešnictví, košíkařství, hrnčířství, tkalcovství, výšivky, umělecké zpracování dřeva, kamene a kovu.

Turistika

Více informací a typů najdete například na těchto webových stránkách

- <http://zakarpati.cz/>
- www.karpatia.cz
- <https://tourinform.org.ua>
- <http://t-heritage.com.ua/>
- www.transcarpathiatour.com.ua

Mapa, vlajka, znak

Více informací o symbolice vlajky a znaku naleznete na webových stránkách Zakarpatské oblasťní rady <http://zakarpat-rada.gov.ua/zakarpatty/symbolika-krayu/zakarpatska-oblast/>.

Kontakty:

Закарпатська обласна державна адміністрація
вул. Народна, № 4
88008, м. Ужгород
Україна
www.uzez.uz.ua

Закарпатська обласна рада
вул. Народна, № 4
88008, м. Ужгород
Україна
www.zakarpat-rada.gov.ua

Užitečné kontakty:

- 101 – hasičský záchranný sbor
- 102 – policie
- 103 – zdravotnická záchranná služba
- 112 – číslo tísňového volání
- Ukrajina, Generální konzulát Lvov – adresa: Antonovycha 130/a, 790 57 Lvov, telefon: +380 322 976 893, email: lvov°embassy.mzv.cz; webové stránky: www.mzv.cz/lvov
- Honorární konzulát v Užhorodě – adresa: ulice Hrušovského 62, 880 15 Užhorod, telefon: +380 312 669 453

Poznámka: Údaje použité v tomto materiálu byly čerpány ze statistických zdrojů Zakarpatské oblasti Ukrajiny a z webového serveru wikipedie.